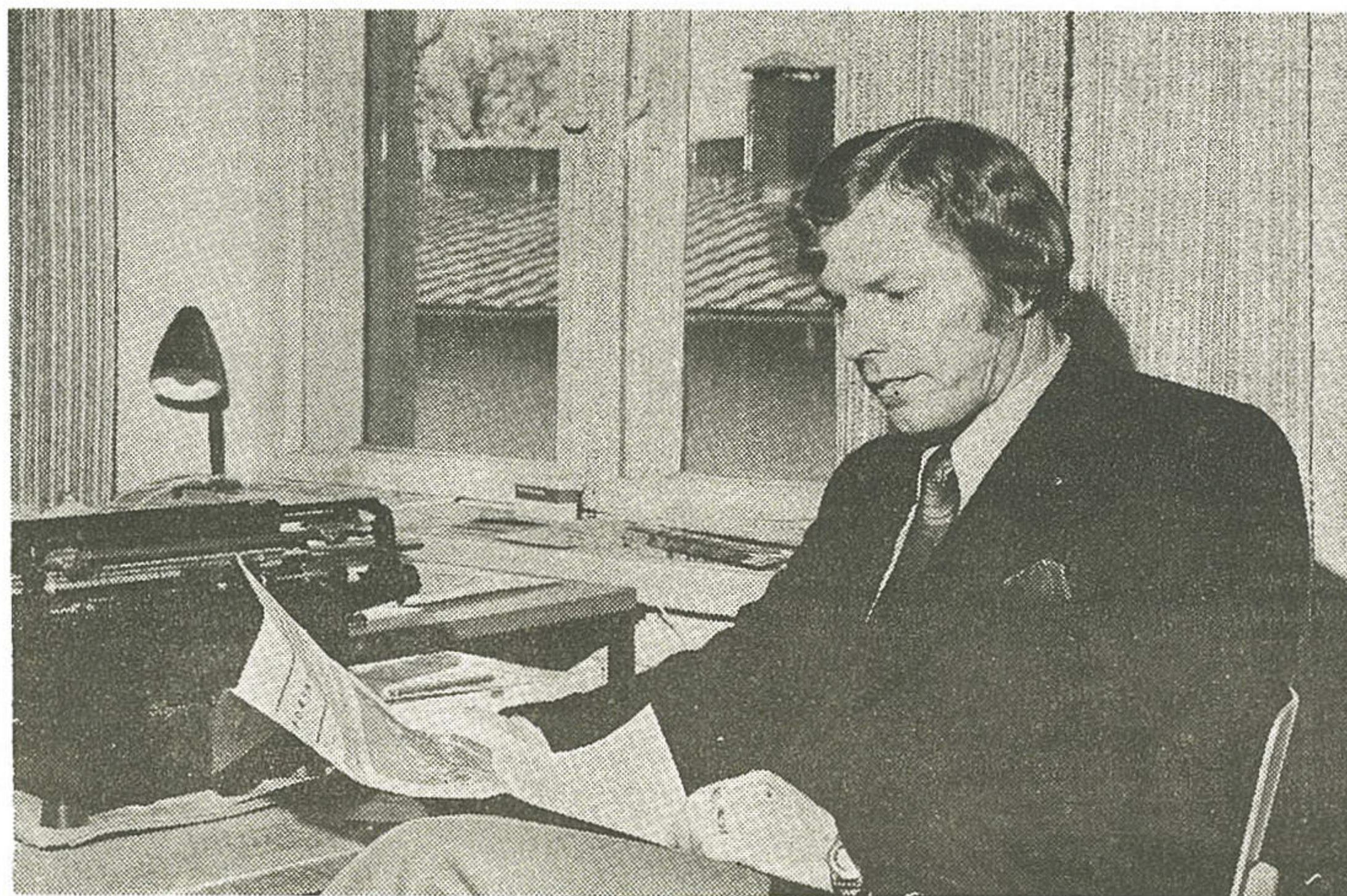

KOKO IHMISTÄ ON PYRITTÄVÄ AUTTAMAAN

Toukokuun alussa astui Porin diakonissalaitoksen säätiön johtajan virkaan Pomarkun seurakunnan kirkkoherra **Seppo Tervakangas**. Kirkkosanomat kävi tutustumassa uuteen porilaiseen ennen pääsiäistä Pomarkun nykyaisessa pappilassa. Kysymys ihmisen hädästä sekä kirkon mahdollisuuksista lievittää sitä oli keskeisenä aiheena keskustelussa.

Diakonissalaitoksen uusi johtaja on viran kolmas haltija ja Suomen viiden diakoniaopiston johtajien joukossa nuorin, 34-vuotias. Seppo Tervakangas on syntynään turkulainen, mutta 7-vuotisen pappisuransa aikana hän on ehtinyt tutustua myös Satakuntaan. Hän on toiminut pappina Kiukaisissa, Naantalissa ja runsaat kaksi vuotta Pomarkussa.

— Olisin mielelläni ollut Pomarkussa kauemmin, se on hyvä ja aktiivinen seurakunta. Toiseen kirkkoherranvirkaan ei minulla olisi ollut syytä siirtyä. Kirkon erityisryhmät ovat kiinnostaneet minua kuitenkin aina. Houkutus tarttua nyt eteen tulleeseen tilaisuuteen oli liian voimakas. Kokemukset tavallisessa seurakuntatyössä olen katsonut terveellisiksi ja välttämättömiksi. Juuri siinä diakoniatyö on alkanut askaruttaa minua. Seurakuntatyö on kuitenkin hyvin monialaista, joten kaikkien työmuotojen tasapuolinen kehittäminen on vaikeaa.

Diakonissalaitoksen johtaja Seppo Tervakangas.

Uuteen työhön

Seppo Tervakangas korostaa uudenkin työnsä luonnetta pappin virkana:

— En ole mikään toimitusjohtaja!

Tehtävät ovat silti toisenlaisia: säätiön johtaminen ja kehittäminen sekä opetukseen osallistuminen diakoniaopistossa. Opetusmahdollisuuden uusi johtaja kokee mieluisana asi-
ana.

Diakonissalaitoksen säätiön hallussa ovat tällä hetkellä diakoniaopisto, Honkan van-

hainkoti ja Antinkartanon keskuslaitos, joka tulee kuitenkin siirtymään kuntainliitolle. Viime Kirkkosanomat esitteli jo diakoniaopiston toimintaa. Sen antaman koulutuksen luonnetta on pohdittu viime aikoina. Seppo Tervakangas mieltä on, ettei omaa sairaanhoitajakoulutusta olisi syytä lopettaa ainoastaan kovin yhtäkkisesti.

— Autettavien on turvallista tietää, että auttajalla on sairaanhoidollinenkin koulutus.

Honkan vanhainkodin kehittämisessä hän pitää tärkeim-

pinä toimenpiteinä vuodeosastojen saamista ja avo-osastojen järjestämistä. Molempien toteutus vaatii pitkän ajan ja huomattavasti varoja.

Tulevaisuutta ajatellen uuden johtajan sydämellä on erityisesti yhteisvastuullisen mielialan herättäminen laitosta kohtaan:

— Tämä on koko hiippakunnan yhteinen laitos ja koulutuskeskus, jota myös yhteisesti tulisi vaalia. Yhteistyö, informointi ja PR-toiminta ovat siksi avainasemassa työssäni.

Mitä diakonia on?

Yhteiskunnan jatkuva muuttuminen synnyttää toisaalta uusia ja entistä polttavampia ongelmia, toisaalta turvallisuuteen tähtääviä lakeja.

— Valtava ahdistuneisuus ja jännittyneisyys on tunnusomaista ihmiselle. Häntä raastetaan. Tämä ihmisen hätä pakottaa kristityn liikkeelle. Hänellä on Jeesus esimerkkinä: Jeesus auttoi aina koko ihmistä. Tätä diakonian on oltava. Se ei voi olla pelkästään aineellisen avun antamista. Hätä on nyt jossain muualla, ihmisen ahdistuneisuudessa. Tällöin on paneuduttava entistä enemmän myös psyykkisiin häiriötiloihin, sanoo Seppo Tervakangas. Diakoniatyö ei saa olla keino tai välikappale jonkin muun saavuttamiseksi. Se ei kysy omaa hyötyä eikä laskelmoi sillä. Diakoniatyö on itsessään palvelemista.

Ja aivan kuin yhteenvetona edellä sanotusta hän toteaa: — Sielunhoito on minulle läheinen ja lämmin asia. En pelkää ihmissuhteita.

Rohkeasti eteenpäin

— Kaikkiin asioihin ei ole valmiita vastauksia. Uusia näkemyksiä on muodostettava rohkeasti ja ennakkoluulottomasti. Kaiken taustana on kuitenkin nähtävä ihmisen hätä ja Jeesuksen "Laupias samarialainen" -vertauksessa antama kehoitus lähimmäisen rakkauteen: "mene ja tee sinä samoin". Tiedämme, kenen asialla olemme. —P.H.

Askartelu on kerhopöydille mieluista puuhaa. Kuvassa on meneillään pääsiäistipun valmistus, jota työpisteohjaaja Jyrki Lampinen (keskellä) neuvoa Juha Jokiselle, Jouni Vatajalle, Mikko Rantalalle ja Asko Kasviselle. Pojat kokoontuvat vilkoittain Säästäjänkatu 7:n kerhuhuoneessa.

Seurakuntien kerhotoiminta kiinnostaa lapsia

Tyttö- ja poikakerhot ovat ihminen ehdi samana iltana pöydäseurakunnallisen varhaisnuortöiden merkittävien ja myös seurakunnissa on tällä hetkellä tunnetuin toimintamuoto. Kerhoista riittää puhetta koko viikosta, mutta huolimatta moni ryhmä koki. Niitä muistellaan vielä jättä vetäjä paitsi.

Seurakunnissa on päätoimisesti työtä, ja poikatyönohjaajia, Siksi myös monet äidit ja isät jotka ovat saaneet nuorisokerhoja ovat hyvin perillä siitä, mitä jaajakoulutuksen. Heidän tehtävänä on johtaa ja organisoida kerhotoimintaa. Nuorisokerhojen leikkien, uusien laulujen ja mielenkiintoisten raamattutuokioiden parissa. Silloin lähimpinä työtovereinaan. He tällöin kerholaiset tuovat kotiin välttämättä materiaalin ja suunnittelutöitä.

Kerhotoiminta kiinnostaa lapsia, mutta ohjaajista tahtoo olla puutetta. Koska kerhot kokoontuvat kello 16—19, ei yksi

Jatkuu sivulla 7.

Kansainvälisyyttä Porin urkukesään

Porin urkukesa saa tänä vuonna kansainvälisiä piirteitä. "Kesäillan urkumusiikkia" -sarjan lopulla — elokuussa — on peräkkäisinä keskiviikkoiltoina kolme konserttia, joissa kaikissa on ulkomainen esiintyjä. Vierailuvia solisteja on odotettavissa Yhdysvalloista, Englannista ja Neuvostoliitosta. Kaikkiaan kesän aikana esiintyy kymmenen urkuri, joista osa on aivan nuoria ja osa jo kauan maamme eturivin urkutaiteilijoihin kuuluneita soittajia. Urkukesan päättää vaasalainen kamarikuoro.

— "Kesäillan urkumusiikkia" -sarja tuli heti alkaessaan varsin suosituksi. Viime kesän aikana kutakin konserttia seurasi keskimäärin 160 ihmistä. Tämä osoittaa selvästi, että urkumusiikki on myös meillä tulossa suosioon Keski-Euroopan ja eräiden itäblokin maiden tapaan. Illoisena havaintona voidaan pitää sitä, että urkumusiikki kiinnosti suuresti myös nuoria kuulijoita, kertoi sarjan toteuttaja, diplomiurkuri Erkki Kalijärvi.

Ilmaisia konsertteja

Merkittävää kuulijoiden kannalta sarjan konserteissa on se, että ne ovat täysin ilmaisia tilaisuuksia. Kaikista niiden aiheuttamista kustannuksista vastaavat Porin seurakunnat lukuunottamatta sarjan päätöstilaisuutta, Vasa Kammarkörin konserttia, johon ohjelmalehtinen maksaa pari markkaa. Aikana, jolloin usein kuulee sanottavan, että taide on kallista ja siten vain muutamien saavutettavissa, on tämäkin seikka merkittävä "iltamusiikin" ansioksi. Konsertit on pyritty muutenkin saamaan jokaiselle soveltuviksi, ja ne kestävät vain 30–50 minuuttia. Konserttien yhteydessä ei ole urkumusiikin lisäksi muuta ohjelmaa.

Kymmenen urkuri

Tämänkesäinen sarja käsittää yksitoista konserttia, joista kymmenen on urkukonsertteja. Kesäkuussa sarjassa esiintyvät Markku Ketola Porvoosta ja Pentti Pelto Kangasalta, heinäkuussa Juha Laasio Eurasta, Markku Heikinheimo

Helsingistä, Aimo Känkänen Lahdesta ja Erkki Kalijärvi Porista sekä elokuussa Tauno Äikää Helsingistä, William Haller Yhdysvalloista, James Dalton Englannista ja joko venäläinen tai espanjalainen urkuri.

Konserttien sarjan päättää Vasa Kammarkör. Kuoro esittää joukon 'a cappella'-lauluja sekä Mozartin Missa Breviksen, jonka tulkitsee neljä laulusolistia urkujen ja sointinyhteen säestyksellä. Vasa Kammarköriä johtaa diplomiurkuri Lars Ryde.

Konsertit pidetään joka keskiviikko kello 20 Keski-Porin kirkossa.

Kansainvälinen elokuva

Urkukesan huipentuma tulee olemaan elokuussa, jolloin ensimmäisenä konsertoi nimekkäin kotimainen urkutaiteilijamme, diplomiurkuri Tauno Äikää. Ehkä merkittävimmän tähänastisista tunnustuksistaan Tauno Äikää sai ulkomailta, kun hänet äskettäin valittiin esiintyväksi taiteilijaksi Neuvostoliiton valtiolliseen konserttirenkaaseen. Näin hänelle tarjoutuu mahdollisuus ensimmäisenä suomalaisena urkurina konsertoida muun muassa Moskovassa ja eräissä muissa Neuvostoliiton suurimmissa kaupungeissa. Porissa Tauno Äikää soittaa suuren Bach-ohjelman.

Toisen konsertin elokuussa antaa tohtori William Haller Yhdysvalloista. Hän on Ohion Columbus-yliopiston urkujen soiton professori. Seuraavana esiintyy englantilainen James Dalton, joka toimii urkujen soiton professorina Oxfordin yliopistossa. Kolmanneksi elokuussa konsertoi joko neuvostoliittolainen urkuri tai — mikäli ajankohta ei ole hänelle sopiva — espanjalainen urkutaiteilija Gerald Behncke.

Vasa Kammarkör edustaa myös omalta osaltaan kansainvälistä musiikkitaideita. Kuoro on tehnyt konserttimatkoja maamme rajojen ulkopuolellekin saaden kiittäviä arvosteluja esityksistään. Lisäksi se on osallistunut ulkomaisiin kuorokilpailuihin hyvällä menestyksellä.

MINÄ OLEN TIE, TOTUUS JA ELÄMÄ

Avattu syli

Kohta kaksi vuosituhatta on toisiaan? — Nämä ovat 'vo' kaikunut hyvä evankeliumi; huutoja halvaantuneen kristi-

syntimme on sovitettu kalliin kansan yllä. Vapahtajamme verihaavoissa. Tuntuu kuitenkin siltä, kuin tuossa sanomassa ei olisi voimaa, koska tuhannet ja taas tuhannet kulkuvat vieraina Herralta.

Missä mahtaa olla syy? Jumalan armollinen tahto on, että kaikki ihmiset pelastuisivat. Sovintoveri vuoti ristin päällä koko maailman autuudeksi. On sangen tärkeää tutkistella omaa sydäntä.

Onko suola käynyt mauttomaksi? Jeesuksen aikaisessa suolassa oli paljon kivennäisiä, jotka saattoivat mauttomina jäädä suolasta jäljelle. Onko niin, että kaikki toisarvoisen maailman huoli ja rikkauden viettelys, on vallannut mieleme. Tavoitteleminen voittoja tämän maailman kilpailuilla.

Onko myös tuli sammunut sydämistä? Vieläkö Herra saa vetää katuja syntisiä armoistumelle, seuraavatko merkit niitä, jotka uskovat? Onko Jumalan valtakunta todella tullut meitä lähelle? Näkeekö maailma, miten uskovat rakastavat Siionia.

seen, jonka mukaan yli 90 % pojista ja 95–100 % tytöistä tunsivat rippikoululle asettamansa täyttyneen leiririppikoulussa, kun taas tavallisen rippikoulun käyneistä vain noin 65 % oli samaa mieltä.

Niin ikään laudaturtyönään on Anja Tolonen tutkinut muutoksia rippikoululaisten uskonnollisissa asenteissa leiririppikoulun aikana. Puuttumatta tarkemmin tutkimuksen yksityiskohtiin todetaan vain, että nämä Sotkamon seurakunnan leiririppikouluja vuonna 1970 koskeva tutkimus monella tavoin puoltaa ja perustele leirimuotoisten rippikoulujen lisäämistä. Tekijä viittaa muun muassa Martti Mäkitaurin tutkimuk-

seen, jonka mukaan yli 90 % pojista ja 95–100 % tytöistä tunsivat rippikoululle asettamansa täyttyneen leiririppikoulussa, kun taas tavallisen rippikoulun käyneistä vain noin 65 % oli samaa mieltä. Haastattelut tai kyselylomakkeiden avulla tehtyihin empirisiin tutkimuksiin sisältyy luonnollisesti likiarvoisuutta, mutta ainakin yhtä asiaa kannattaa korostaa: vastaamistilanteessa nuoret ovat saaneet luottamuksellisesti esittää oman mielipiteensä, jota näissä kysymyksissä muulloin ehkä liian vähän kuullaan. Joskus heidän mielipiteensä ovat myönteisempiä kuin luulemmekaan.

Antti Koivisto

Kesäillan urkumusiikkia

20. 6. – 29. 8.

keskiviikkoisin klo 20 Keski-Porin kirkossa

20. 6. Markku Ketola, Porvoo

27. 6. Pentti Pelto, Kangasala

4. 7. Juha Laasio, Eura

11. 7. Markku Heikinheimo, Helsinki

18. 7. Aimo Känkänen, Lahti

25. 7. Erkki Kalijärvi, Pori

1. 8. Tauno Äikää, Helsinki

8. 8. William Haller, Yhdysvallat

15. 8. James Dalton, Englanti

22. 8. Venäläinen tai espanjalainen urkuri

29. 8. Vasa Kammarkör, Vaasa

AJANKOHTAINEN RIPPIKOULU

Mitä nuoret rippikoululta odottavat? Vaikuttaako ikä rippikoulun oppimistuloksiin? Isot siskot ja veljet leiririppikoulussa? Rippikoulukokeiluja, uutta opetusaineistoa, uusia oppikirjaehdotuksia... Tässä muutama esimerkki kysymyksistä, joita joukko porilaisia rippikoulunopettajia on kokoontunut kevätkauden kuluessa pohtimaan.

Toistaiseksi vasta muutaman kerran kokoontuneelle keskusteluryhmälle on ehditty antaa juhlallisen nimeltä "rippikouluserminaari". Tällaisen rippikoulunopettajien yhteistyön aloittamiseen lienee ollut useitakin syitä. Seurakuntien työntekijöiltä jää muilta tehtäviltään liian vähän aikaa rippikoulukysymyksiin. Yhteistyö voi tässä auttaa: tutustuminen rippikoulua koskeviin tutkimuksiin, uusiin opetuskokeiluihin, tarjolla olevaan opetusmateriaaliin ja moniin oppikirjaehdotuksiin käy luontevasti. Samalla eri seurakunnista saatut kokemukset tulevat yhteiseen käyttöön.

Porissa seminaari osaltaan korvaa niitä järjestelyjä, joita muualla on rippikoulun kehittämiseksi

tehty. Turussa tietyllä joukko rippikoulunopettajia valmistaa yhteistyönä rippikoulututintansa hyvien yksityiskohtaisesti. Tampereen seurakunnilla on kolme teologia varta vasten suunnitellussa ja toteuttamassa rippikoulun uudistamista. Myös Helsingissä, ehkä jo muuallakin, on kiinnitetty työvoimaa nimenomaan rippikoulun tutkimus- ja kehittämistehtäviin.

Helsingin yliopiston käytännöllisen teologian laitoksen uskonnonpedagogiikan jaosto pyrkii tutkimus- ja julkaisutoiminnallaan palvelemaan seurakuntien kasvatus- ja opetustyötä. Tämä laitos julkaisi viime vuonna ensimmäiset tutkimusmonisteensa, joista kaksi koskee rippikouluja. Näihin tutkimuksiin on myös seminaarissamme tutustuttu.

Laudaturtyössään on Eeva Ylönen selvittänyt rippikouluikäisiä ja oppimistuloksia. Hänen tutkimuksensa keskeinen ongelma on: onko rippikoulunuoren iällä ja sukupuolella merkitystä rippikoulun tiedollisen tavoitteen saavuttamisessa ja nuorten uskonnollisessa asennoitumisessa? Asiantuntijoiden viimeistelemän kyselylomak-

keen avulla hän on niin sanotuin empirisin menetelmin mitannut nuorten tiedot rippikoulun alussa ja lopussa ja verrannut näitä keskenään. Samalla hän on kartoittanut nuorten rippikoulun kohdistuvia odotuksia ja ennakoasenteita. Tutkittavina olivat Vantaan seurakunnan leiririppikoululaiset ja syksyn iltarippikoululaiset vuonna 1970, yhteensä 184 nuorta.

Tutkimuksesta käy muun muassa ilmi, minkä verran tutkittujen kodeissa kuunnellaan radion hartaushoitoja, miten nuoret arvioivat uskonnon merkitystä vanhempiensa elämässä ja miten nuoret ovat aikaisemmin osallistuneet seurakunnan toimintaan. Kun nuoret jaettiin iän mukaan kolmeen ryhmään, todettiin nuorempien tulevan rippikoulun mieluummin kuin vanhempien, mutta uskonnollisten ongelmien selviämistä rippikoulussa odotti eniten varhin ryhmä. Kaikissa ikäryhmissä odotettiin nuorten ongelmien selvästi enemmän vastauksia kuin uskonnollisiin ongelmiin.

Esimerkkinä kristinuskoon kohdistuvista asenteista mainittakoon vain kysymys kristinuskon luotettavuudesta ja ajankohtaisuudesta

Kristillisen uskon sijalle uskontotieto?

Myytinomainen uskomus kaikkien uudistusten edistyskäsityksen on vallannut monien aikamme ihmisten mielet. Pelkkä epäilyskin niiden kaikkivoipaisuutta vastaan katsotaan usein taantumuksellisuuden ilmaukseksi. Erityistä kiinnostusta uudistajissa on jo pitkään herättänyt koululaitos, jolla tulevaisuuden yhteiskunnassa on epäilemättä entistä keskeisempi merkitys. Peruskoulu vyöryy parhaillaan kaikkialle. Suuri osa opettajista kokee kuitenkin olonsa peräti epävarmaksi: he ovat laivassa, jonka kulkusuunta ja päämäärä on asetettu heidän mielipiteitään kysymättä.

Eräänä merkinä koululaitoksemme uudesta kurssista on uskonnonopetukseen kohdistettu hyökkäys. Selvimmin ja julkisimmin uskonnonopetuksen vastaisen kantansa on tuonut esille yleisdemokraattien johtama teiniliitto. Se vaati syyskokouksensa julkilausumassa uskonnonopetuksen tekemistä vapaaehtoiseksi ja sitä, että uskonnot pitäisi esitellä historian ja yhteiskuntaopin opetuksen yhteydessä yhteiskunnallisina ilmiöinä ideologisten ilmiöiden yleisen esittelyn rinnalla.

Paljon vähä-äänisemmin sen sijaan ovat toimineet ne suunnitteluelimet, jotka ovat jättäneet uskonnon peruskoulun lakisääteistä oppiaineista ainoaksi, jolla ei ole kouluhallituksessa ylitarkastajaa. Yhtä hiljaisesti toimivat kouluhallituksen opetussuunnitelmia valmistelevat ryhmät laatiessaan tuntijakosuositusta 10-päiväistä lukujärjestystä silmällä pitäen. Uskonnonopetuksen kohdalla suositus merkitsee käytännössä sitä, että esimerkiksi 7. ja 9. luokilla on vain yksi tunti kahdessa viikossa. On selvää, ettei edellä mainitulla tuntimäärällä kyetä saavuttamaan kovinkaan merkittäviä tuloksia edes peruskoulun uusilla metodeilla.

Uudistusinto ei kuitenkaan ole jäänyt vain muodollisiin asioihin kuten tuntimäärien supistamiseen, vaan myös sisältö on saanut osansa. Tässä maassa perinteisesti opetetun tunnustuksellisen uskonnonopetuksen sijalle ollaan työntämässä niin sanottua objektiivista

uskonnonopetusta eli uskontotietoa. Kun edellisessä halutaan ottaa opetuksen lähtökohdaksi kristillinen usko, johon oppilaitten ehdoton enemmistö ainakin muodollisella tunnustautumisella on liittynyt, niin jälkimmäisessä puolestaan on lähtökohdaksi valittu eräänlainen puolueettoman tarkkailijan osa. Kuitenkin, kun kyseessä on ihmisen suhde Jumalaan ja hänen ilmoitukseensa, on objektiivinen ennakoasenne mahdoton.

Miksi sitten tietyiltä tahoilta niin peräti innokkaasti halutaan juuri objektiivista uskonnonopetusta? Syynä lienee loppujen lopuksi taistelu ihmisestä, yhteiskunnasta ja vallasta. Usko Jumalaan tekee ihmisestä valkeasti manipuloitavan olennon. Riistämällä häneltä usko lopulliseen ja ehdottomaan totuuteen hänet on helppo täyttää uusilla aatteilla. Naapurimaassamme koulun uudistus ja objektiivinen uskonnonopetus on jo tapahtunut tosiasia. Meillä nuori opetusministerimme, Ulf Sundqvist, on Vaasassa uskonnonopettajien konferenssissa maininnut pitävänsä Ruotsin mallia meille varsin sopivana. Kristityn kannalta on kuitenkin sanottava: "jäljet pelottavat". Eräs norjalainen koulumies on sanonut, että objektiivinen uskonnonopetus on parhaassa tapauksessa harha, pahimmassa se on tietoinen petos — kummasta lienee meillä kysymys.

Kysymys uskonnonopetuksen kohtalosta uudessa koulussa on tärkeä. Moniarvoisuuden ja suvaitsevaisuuden nimissä halutaan kiistää vanhempien oikeus kasvatata kouluikäiset lapsensa sen tunnustuksen mukaan, johon he kuuluvat. Tyhjiössä ei kuitenkaan kukaan elä. Tyhjiön täytteeksi tarjotaan jo nyt avoimesti materiaalista ihmiskäsitystä. Siksi taistelu uskonnonopetusta vastaan onkin nähtävä osana niitä pyrkimyksiä, joitten päämääränä on vieraannuttaa Suomen kansa elävästä Jumalasta. Tänä aikana jos koskaan tulisi kaikkien vanhempien muistaa Jeesuksen sanat: "Sallikaa lasten tulla minun tyköni, älkääkä estäkö heitä, sillä sen kaltaisten on Jumalan valtakunta!"

Markku Sumiala

Porilaiset uskonnonopettajat:

Raamatun on säilyttävä opetuksen perustana

Uskonnonopetuksen uudistaminen vaikuttaa aika ajoin koko kansaan. Uuden opetuksen myötä uudet normit ja asenteet saavuttavat ensin nuorison, sitten heidän mukanaan muutkin kansalaisryhmät. Koska tämä kaikki tapahtuu pitkäikäisen ajan kuluessa, monilta jäävät uudet aatteet tiedostamatta. Ne vain omaksutaan ilman sen suurempaa kritiikkiä: on kuin tietokoneeseen lyötäisiin vähitellen uusi ohjelmointi.

Ihmisyyteen kuuluu kuitenkin luovuttamattomana osana valintojen teko ja vastuullisuus omista valinnoistaan; me emme ole tietokoneita emmekä voi sellaisiksi tullaakaan kadottamatta samalla olemuksemme ydintä, suurinta arvoamme, persoonallisuuttamme. Jos me luovumme ottamasta kantaa meitä koskeviin asioihin, me teemme silloin väkivaltaa ihmisyydelle ja alennamme Jumalan luomistyön vapaasta ja vastuullisesta persoonallisuudesta vastuuttomaksi koneeksi.

Kannanotto uskonnonopetuksen uudistukseen on kaikkien asia, mutta välittömimmin asia koskee

tällä hetkellä uskonnonopettajia. Niinpä julkaisemme oheisena neljän porilaisen uskonnonopettajan kannanotot seuraaviin kysymyksiin:

- 1) Mielipiteenne uskonnonopetuksen uudistamisesta?
- 2) Käsityksenne uskonnonopetuksen tavoitteista?
- 3) Uskonnonopetuksen vaikeudet ja ilot?
- 4) Arviointinne uusista oppikirjoista?
- 5) Uskonnonopetuksen merkitys nykyaikana?

Outi Erkkilä

1) Kannatan lämpimästi kaikkia opetuksen sisältöä ja menetelmiä koskevia uudistuksia, jotka lisäävät oppilaiden motivaatiota. En pidä vaatimusta objektiivisesta uskonnonopetuksesta pelottavana peikkona, vaan pyrin mahdollisuuksien mukaan jo siihen omassa työssäni. Olin kuitenkin avoimessa keskustelussa määriteltävä, mitä objektiivisuudella tarkoitetaan ja mitkä ovat sen rajat.

2) Uskonnonopetuksen tärkeimpänä tavoitteena pidän persoonal-

lisuuden eheyttämistä.

3) Suurin vaikeus on toisissa oppilaissa ilmenevä torjunta. Suurin ilo on olla Jumalan tekojen todistaja, toisin sanoen nähdä jonkun nuoren avautuvan pelastustapahdumalle. Suurta iloa aiheuttavat myös oppilaiden oivallukset, päätelemät ja mielipiteet vaikeista ihmiskunnan ongelmista.

4) Juva—Kortekangas, Kristinuskon kaksi vuosituhatta-teosta pidän suurena arvossa. Nykyinen dogmatiikan oppikirjamme Kulo-metsä—Nikunen, Usko ja uskonnot ei vedä vertoja Tiiliksen Teinien teologialle. Muita oppikirjoja tunnen liian huonosti voidakseni arvostella.

5) Viittaan vastaukseen 2. Mikä oppiaine tarjoaisi parempia mahdollisuuksia eettiseen kasvatukseen, kansainvälisyyskasvatukseen, yleensä kasvatukseen ihmisyyteen kuin uskonto? Ei pitäisi väheksyä myöskään uskonnon osuutta abstraktisen ajattelun kehittämisessä.

Helvi Junkkari

1) Suunnitelmat uskonnonope-

tuksen vähentämiseksi, laimentamiseksi tai lopettamiseksi ovat huolestuttavia. Takaahan jo ihmisoikeuksien julistus vanhemmille oikeuden saada lapsilleen oman vakaumuksensa mukaista uskonnonopetusta. Pelkästään uskontotiedon ja kristillisen etiikan tarjoaminen uskonnonopetuksen nimikkeen alla ei riitä, sillä lapsi ei voi vielä omaksua uskontotiedon antamia vaihtoehtoja.

2) Uskonnonopetuksen tavoitteena tulisi olla auttaa lapsen persoonallisuuden kehittymistä oikeaan suuntaan. Sen tulisi synnyttää ja kehittää omakohtaista, elävää kristillistä uskoa ja siltä pohjalta kasvavaa kristillistä eettistä mieltä. Sen tärkeimpänä tehtävänä on luova turvallisuuden tunne, luottamus elävään, toimivaan, kaikkia rakastavaan Jumalaan.

3) Ajallemme ominainen uskonnonvastainen ja sitä vähättelevä henki on jo tarttunut ylempien luokkien oppilaisiin. Uskonnonopetuksessakin on "taistelu henkivaltoja vastaan". Ilona kokee pienten alaluokkalaisten suuren mieltymyksen uskontotunteihin.

Kun esimerkiksi koko III luokka hievahtamatta kuuntelee opettajan lukemaa raamatunkertomusta ja kuulemasta syntyy innokas keskustelu, se on iloa.

4) Uusien uskontokirjojen hyvässä puolesta pidän oppilaskeskittävyyttä ja elämänläheisyyttä, joka kuitenkin on tehnyt kirjoista monin paikoin enemmän kansalais-taito- ja uskontokirjoja. Uskomme syvin sisältö on esitetty hajanaisesti. Raamatun tekstiä — mikä juuri miellyttää lapsia — on liian vähän varsinkin alaluokkien kirjoissa. Mielestäni Raamatun perustotuuksien sanoman on oltava selvänä, muuttumattomana ja keikeisenä uskontokirjassa.

5) Uskonnonopetuksen merkitys kiinnokohdan antajana lasten ja nuorten elämässä tänä aikana, jolloin heitä vedetään suuntaan ja toiseen, on ensiarvoisen tärkeä.

Matti Tarri

1) On luonnollista ja välttämätöntäkin, että myös uskonnonopetusta uudistetaan, sillä aika ja tavat muuttuvat. Uudistuksessa ei

Jatkuu sivulla 5.

KÄPPÄRÄN HAUTAUSMAAN ARKEA

Kesä moninkertaistaa työmäärän

Hautausmaanhoitaja Martti Ahonen.

Porin Käppärän hautausmaa on noin 20 hehtaarin suuruinen, ja se käsittää lähes 30.000 hautapaikkaa. Ison kappelin ja kaupunginsairaalan välinen hauta-alue otettiin käyttöön runsas vuosi sitten. Tämän vuoden loppuun mennessä on tarkoitus saada valmiiksi myös Hevoshaankadun puolella sijaitseva pysäköintitila yli sadalle autolle.

Käppärän hautausmaan hoidosta on kohta kahdenkymmenenviiden vuoden ajan vastannut hautausmaanhoitaja **Martti Ahonen**. Tänä aikana kaupungin väkiluku on kaksinkertaistunut, samoin vuosittain toimitettavien hautausten määrä.

Hautausmaanhoitajalla on monia velvollisuuksia

Hautausmaanhoitajan tehtäviin ajoin asiallisesti. Hautauksessa kuuluu muun muassa hautauspöytäkirjan ja hautaluetteloiden pito. Niiden avulla hautapaikat ovat löydettävissä monienkin vuosien kuluttua. Hän valvoo myös haudauksia, osoittaa haudankaivajille hautapaikat ja välittää taloustoimistoon hautojen hoitoa koskevat tilaukset. Suurelta osaltaan hautausmaanhoitajan työ on asiakaspalvelua.

— Omaisensa menettäneet ihmiset haluavat yleensä saada tarkat tiedot siitä, miten hautaus tapahtuu. Heitä huolettuu kaikki siihen liittyvät asiat, useinhan kuolemantapaus sattuu aivan yllättäen, sanoo Martti Ahonen. Harvoin hautausmaanhoitaja kuitenkaan joutuu sielunhoitajan asemaan.

Virkaa on hoidettava hienotunteisesti. Kiirettä ei saa pitää, ja ihmisiin on suhtauduttava kaikin

Unohdettuja hautoja monta sataa

Viime syksynä Käppärän hautausmaalla laskettiin kaikki kalistuneet ja hoitamattomat hautakivet. Niitä on satoja.

— Hautojen hoidossa on paljonkin toivomisen varaa. On monia hautoja, jotka on unohdettu heti toimituksen jälkeen. Haudat kalpaavat kuitenkin jatkuvaa hoitoa, samoin muistomerkit — jo pelkääntään hautausmaan yleisen kunnan takia, korostaa Martti Ahonen. Haudan hoito on ensisijaisesti hautapaikan haltijan velvollisuus, mutta mikäli omaisilla ei ole mahdollisuutta itse käydä haudalla johon poltetun ruumiin tuhka voidaan kätkeä ilman uurnaa.

tää korvausta vastaan seurakuntien huoleksi.

Ikävää on myös se, että hautausmaalla tehdään silloin tällöin ilkeävaltaa. Oravien ja pesivien lintujen tulee saada olla omissa oloissaan, samoin on pyrittävä varjelemaan istutuksia. Muutamina vuosina hautausmaalla onkin ollut vartija vuorokauden myöhäsimpinä ajankohtina toukokuun alusta syyskuun loppuun asti.

Uurnalehto vanhan hautausmaan puistoon

— Tätä nykyä Käppärässä suoritetaan vuosittain yli 600 hautaus, joista uurnahautauksia on parikymmentä. On kuitenkin selvää, että uurnahautauksen käyttö lisääntyy huomattavasti, jos Poriin saadaan oma krematorio. Tätä hautausmuotoa kannatetaan jo melko yleisesti, meillä Suomessa on kymmenkunta krematoriota ja uusia rakennetaan parhaillaan.

Vuosikausia vireillä olleeseen Porin krematoriohankkeeseen liittyy olennaisesti myös vanhan hautausmaan asemakaava- ja käyttösuunnitelma. Sen mukaan hautausmaan nykyinen puistomainen luonne säilytetään, samoin siellä olevat vanhat hautamuistomerkit ja rakennelmat. Luontevasti muuhun puistoon sijoitetaan aikanaan uurnahautaosastot.

Vanhan hautausmaan länsiosassa on alue hartaus- ym. ulkoilmatilaisuuksille. Lisäksi käyttösuunnitelmassa on varattu tila niin sanottua hiljaista kenttää varten, johon poltetun ruumiin tuhka voidaan kätkeä ilman uurnaa.

Hautojen kesähoito 1973

Haudan koko	Hoito (ilman kukkia)		Peruskunnostus	
	Hiekkahaudat ja uudet ruohohaudat ilman reunakiviä	Ruohohaudat (vanhat reunakivihaudat)	Hiekkahaudat	Ruohohaudat
1 x 200 cm	40,—	70,—	25,—	35,—
2 x „	55,—	95,—	32,—	41,—
3 x „	70,—	120,—	39,—	48,—
4 x „	85,—	140,—	46,—	54,—
5 x „	100,—	165,—	53,—	61,—
6 x „	115,—	190,—	60,—	67,—

Edellä mainittuja suurempien hautojen hoidosta veloitetaan maksu, joka kohoa suhteessa haudan pinta-alaan.

KUKAT (hankinta, istutus ja kesähoito)

Kukkaryhmä 1 (1 begonia tai vastaava kukka)	8,—
„ 2 (2 „ „ „ „ „ „)	14,—
„ 3 (3 „ „ „ „ „ „)	20,—
„ 4 (4 „ „ „ „ „ „)	26,—
„ 5 (5 „ „ „ „ „ „)	32,— jne.

Jos halutaan erikoiskasveja tai erikoisasettelua taikka useammat kuin yhdet kukat kesässä, tapahtuu veloitus erikoishinnoittelun mukaan.

Hoitoon kuuluu haudan puhtaana- ja kunnossapito sekä

- hiekkahautoilla hiekan hoito ja puhtaanapito ja
- ruohohautoilla ruohon kylvö, kastelu, leikkaaminen ym. hoito.

Kukkien määrän ja laadun valitsee hoidon tilaaja yllä olevan ryhmittelyn mukaisesti.

Peruskunnostus suoritetaan niillä haudoilla, joita ei ole ennen hoidettu tai kunnostettu. Kunnostuksesta ja hoidosta voi neuvotella etukäteen hautausmaanhoitajan kanssa.

Hoitomaksu on suoritettava seurakuntien taloustoimistoon hoitoa tilattaessa. Hautausmaan viranomaiset eivät ota vastaan maksuja.

Haudat voidaan myös jättää hoitoon pitemmäksi ajaksi (5—50 v.) hautainhoitorahastolle suoritettavaa kertakaikkista maksua vastaan.

Kesäkiireet alkavat toukokuussa

Käppärän hautausmaan yleiseen siisteyteen ja hautojen hoitoon kuuluvia töitä valvoo työnjohtaja **Pertti Mattila**, jolle Käppärä on tuttu vajaan viiden vuoden ajalta. Talvisin hautausmaalla työskentelee kahdeksan miestä, kesäaikaan siellä on parhaimmillaan viitisenkymmentä työntekijää. Kiireisin aika alkaa toukokuussa, ja niinpä ensimmäiset kesätyöntekijät tulivat tänäkin vuonna töihin heti pääsiäisen jälkeen.

Koneellistamista on syytä harkita

Töiden koneellistamisesta hautausmaalla Pertti Mattila oli sitä mieltä, että epäilemättä se olisi joissakin asioissa eduksi.

— Haudankaivuun esimerkiksi käy hyvin päinsä kaivurilla, missä se vain pääsee esteettä liikkumaan. Hautausmaan vanhoissa osissa käytävät ovat kuitenkin niin kapeita, että konetta ei niille alueille kannata ajatella. Sen sijaan uudet alueet olisi syytä suunnitella jo alkujaan siten, että myös koneellistaminen ennen pitkää olisi mahdollista, arvelee Pertti Mattila.

Kovien pakkasten aikana, kun maa jäätyy, ei kaivinkoneesta olisi myöskään sanottavaa hyötyä. Siksi sen pitäisi olla eräänlainen "monitoimikone", josta kaivuri-osa voitaisiin tarpeen vaatiessa poistaa ja jota talvisin käytettäisiin tavallisena traktorina.

Työnjohtaja Pertti Mattila.

Hautojen hoito on kausityötä

Varsinainen kevätsiivous hautausmaalla kestää vähän toista viikkoa. Kun koko alue on puhdistettu lumen alta paljastuneista roskista, siirtyy suurin osa näistä työntekijöistä hautojen hoitoon, mitä työtä riittääkin lopuksi kesää. Syksyllä on jälleen vuorossa suursiivous, lähinnä lehtien haravointi.

Hautausmaan kausityöntekijänä on jo kahdeksan kesää ollut rouva **Mirja Ahonen**.

— Enimmäkseen työ on mukavaa, erityisesti juuri hautojen hoito. Alkukesästä vaihdamme haudoille mullan, pöyhimme hiekan ja pesemme hautakivet. Sen jälkeen huolehdimme kukkien ja nurmikenttien kunnosta, kertoo hän.

Yksi työntekijä hoitaa noin sataa hautaa. Kesän kuluessa ne ehtivät tulla hyvinkin tutuiksi, sanoo.

Haudankaivajat Väinö Ahonen (vasemmalla), Tauno Seittavuo ja Kauko Bragge pitävät huolta myös haudausmaasta siisteydestä. Ennen varsinaisten kesätöiden alkua on kaikki lumen alta paljastuneet roskat ja jätekorjat muualle.

alla monen ihmisen elämäntar-

Kausityö miellyttää Mirja Ahos-
ta, koska talvisin, kun lapset käy-
vät koulua, voi olla kotona. Kesä-
kaan on taas kernaasti ulkosal-
ta, eivätkä ilmatkaan tee sanotta-
maa haittaa, vaikka välillä olisi
hän kylmempääkin, toteaa hän.

Kaivuutyötä helpot- tavat tukilaitteet

— Monenlaista ajatuksia tässä
työssä tietysti tulee mieleen, mut-
ta työnä sitä on tehtävä siinä mis-
sä jotain muutakin, sanoo haudan-
kaivaja Kauko Bragge, joka
on työskennellyt Käppärän hau-
dusmaalla yhdeksän vuotta.

Haudankaivajien työtä ovat vii-
nen vuotta olleet helpottamassa
eräsrakenteiset tukilaitteet. Si-
en ennen sattui aika usein ikäviä
tapauksia: milloin maa oli pehme-
ä, hauta saattoi painua umpeen,
ja juuri ennen toimitustakin jou-
ttiin monta kertaa luomaan
auta auki.

Kulunut talvi oli haudankaiva-
jen kannalta hyvä. Hiekkamaa oli
tässä ainoastaan puolen metrin
paksuudella, normaalitalvena maa
olisi jäänyt yli kaksikin metriä, toi-
n sanoen koko haudan syvyydel-

Yhteiskunnallista palvelua

Haudausmaat ovat seurakun-
tien suurin yhtenäinen työkoh-
de, sanoo talousjohtaja Paa-
vo Yrjölä. Se on varsinais-
esti yhteiskunnallinen palvelu-
muoto, joka historiallisen kehi-
tyksen tuloksena on jäänyt seu-
rakuntien vastattavaksi. Talou-
dellisesti se ei ole mikään ka-
dehdittava etuoikeus. Porin
haudausmaiden vuosimenot il-
man pääomakustannuksia ovat

tänä vuonna noin 550 000
markkaa, kun sen sijaan hauta-
sijamaksuja ja muita haudaus-
maksuja peritään noin 45 000
markkaa. Jos haudausmaiden
olisi toimittava omakustannus-
periaatteella, olisi 25 vuoden
ajaksi luovutetun 1 metrin le-
vyisen haudan hinta noin 800
markkaa, kun sellainen nykyi-
sin maksaa syvyydestä riippuen
25—50 markkaa.

Hoitositoumuksia enintään 50 vuodeksi

Paljon ongelmia aiheuttaa
hautojenhoitotoiminta. Aikai-
semmin tehtiin hoitositoumuksia
määräämättömäksi ajaksi
eli ainaiseksi. Tästä on jo kaik-
kialla luovuttu. Porissa on pisin
hoitoaika 50 vuotta, mutta ylei-
nen kehitys kaikkialla maassa

Hautojen kaivaminen on vain
osa miesten työstä. Sen lisäksi he
huolehtivat haudausmaan perus-
kunnostuksesta, leikkaavat nurmi-
kot ja pensasaidat sekä suoritta-
vat koneiden huollon.

kulkee vielä lyhyempiä aikoja
kohti. Syynä on tietysti jatkuva
inflaatio ja kustannustason
nousu, joka toisinaan ryöstäy-
tyy hyvinkin voimakkaaksi.
Hautojenhoitotoiminnassa ny-
kyisin on kaikista menoista lä-
hes 85 prosenttia palkkameno-
ja. Kun hautainhoitorahasto ei
saisi vuosittain tuottaa voittoa
eikä tappiota, joudutaan hoito-
hintoja tarkistamaan melkein
joka vuosi. Seurakuntien hoi-
dossa on nykyisin noin 2.500
hautaa. Toimintaamme on suu-
resti helpottanut, että meillä on
paljon monivuotisia, uskollisia
ja ammattitaitoisia työntekijöi-
tä, jotka joka kevät ilmoittau-
tavat palvelukseen.

Raamatun on säilyttävä...

Jatkoa sivulta 3.

pidä kuitenkin lähtee muutta-
maan itse opetetavan aineksen
ydintä — sitä, että meillä on Ju-
mala, joka on luonut kaiken ja yl-
läpitää sen, ja joka on niin rakas-
ainokaisen Poikansa, ettei yksi-
kään ihminen, joka Häneen uskoo,
hukkuisi, vaan hänellä olisi ian-
kaikkinen elämä. Uskonnonope-
tuksen "uudistaminen" objektiiv-
iseksi on mielestäni samaa kuin
sen lopettaminen kokonaan.

2) Uskonnonopetuksen perim-
mäisenä tavoitteena tulisi mieles-
tää lopuksi olla se, että jokai-
selle oppilaalle kirkastuisi tuo 1.
kohdassa esittämäni uskonnon op-
piaineen "ydin". Kun se on ta-
voitteena, kaikki eettiset, tiedolli-
set ym. tavoitteet saavutetaan sen
kylkiäisinä varmasti.

3) Oppilaiden suuresti vaihteleva
uskonollinen kotivarustus on
eräs suurimpia uskonnonopetuksen
vaikeuksia. Vaikeata on
myöskin löytää monista peruskou-
lun opetussuunnitelman ei-raama-
tullisista tuntiaiheista uskonnon-
opetuksen "ydintä" selvittäviä ai-
neksia. Ilao tuottaa se, kun huo-
maa opetuksen joskus saavuttavan
tavoitteensa edes joidenkin oppi-
laiden kohdalla.

4) Uudet oppikirjat eroavat sel-
västi entisistä uskontokirjoista.
Myönteistä tässä on se, että ne al-
kavat olla yhtä uudenaikaisia
muiden aineiden oppikirjojen
kanssa, kielteistä se, että näissä
kristinuskon — siis myös uskon-
non oppiaineen — ydinajatuksia
pyrkivät hukkuun joko osittain
tai kokonaan tuohon uudenaikai-
suuteen. Peruskoulun opetussuun-
nitelman tuntiaiheet ovat kuiten-
kin useasti pääsyyllisiä mainitun
kielteisyyden ilmenemiseen.

5) Mikäli uskonnonopetuksen
tavoitteena on kristinuskon ydin-
ajatuksen kirkastaminen oppilaille,
autetaan sillä siinä tapauksessa
oppilaita rakentamaan murtuma-
tonta perustaa elämälleen.

Pauli Toivonen

1) Nykyisen uskonnonopetuksen
uudistamisessa on paljon hyväk-
syttävää, mutta toisaalta on edetty
varsin kauas itse Raamatun elä-
mänläheisistä viitteistä ja lähdetty
suorastaan vierottamaan lasta
luonnollisesta Jumala-suhteesta.

2) Nykyiset tavoitteet ovat mie-
lestäni liian laajat ja hajanaiset.

Selkeä Jumalan sana pyritään tie-
toisesti häivyttämään ja tilalle
tuomaan vieraitten uskontojen
laaja kokoelma, jolloin lapsen en-
nestäänkin hatara tietoisuus elä-
västä Jumalasta häviää ja usko
kuolee. Uskonnonopetustunteja
olisi lisättävä eikä vähennettävä.

3) Valtioneuvoston uskonnonopetuksen
sessa koen sen jumalakielleisyy-
den, jossa monet lapset joutuvat
elämään nykyaikana. Se ei voi olla
myöskään vaikuttamatta kieltei-
sesti lasten asenteisiin. Ilahdutta-
vana pirteenä olen havainnut, et-
tä löytyy vielä niitä totuutta etsi-
viä nuoria, jotka tahtovat perustaa
elämänsä totuuteen Jeesukseen
Kristukseen.

4) Kokelluperuskoulun yläas-
teella ei vielä ole ilmestynyt uutta
oppikirjaa, mutta seitsemännelle
luokalle on luvassa ensi syksyksi
Aikamme uskontokirja 7.

5) Aikamme ihmiset joutuvat
jatkuvasti moninaisten valintojen
eteen. Näin on tarpeen jo lapsesta
pitäen oppia elämän perustotu-
det. Tällöin uskonnonopetuksella
on vastuullinen merkitys lapsen
persoonallisuuden kehityksessä ja
turvallisuuden tunteen luomisessa
nyky-yhteiskunnassa. — M. S.

Leirikausi Junnilassa on alkanut

— Porin seurakuntien järjes-
tämää sosiaalisia leirejä pide-
tään tänä kesänä Reposaaressa
Junnilassa entistä useampia.
Leirikausi on pidentynyt siten,
että se alkoi jo toukokuun alus-
sa ja päättyy vasta syyskuun
loppupuolella. Kesän ohjelmassa
on kaikkiaan kaksikymmen-
tä leiriä, joista useimmat kestä-
vät kuusi päivää, kertoi diako-
niajohtaja Otto Syrjä.

Parhaillaan on menossa kauden
ensimmäinen ja pisin leiri,
joka on tarkoitettu MS-potilaille.
Tällaista, niin sanottua kun-
toutuusleiriä, ei Porissa aikai-
semmin ole ollut. Runsaat kaksi
viikkoa kestävällä leirillä on
henkilökuntaa sekä Turusta et-
tä Porista, ja sen kustannuksis-
ta vastaa osittain kansaneläke-
laitos.

Ensimmäistä kertaa Junni-
lassa pidetään myös nelipäiväi-
nen kehitysvammaisten tukiyh-
distyksen perheleiri.

— Yksi merkittävimpiä muu-
toksia aikaisempaan käytän-
töön on se, että leirit, jotka
yleensä ovat olleet paikallisseu-
rakuntien nimissä ovat nyt sel-
laisia, että kaikista seurakun-
nista voi ilmoittautua mille lei-
rille tahansa. Leiriläisten valin-
nan suorittaa diakoniakeskuk-
sen johtokunnan valitsema leiri-
asiain jaosto diakoniakes-
kukseen tehtyjen ilmoittautu-
misten perusteella.

Valtionapua saavia leirejä ei
Junnilassa tänä vuonna enää
ole, mistä syystä leirien pituut-
ta on lyhennetty vuorokaudella.
Henkilökuntaan kuuluville täs-
tä on etua sikäli, että myös
heille voidaan järjestää viikoit-
tainen vapaapäivä. Leiriläisten
kannalta huomionarvoinen
seikka on se, että kunkin leirin
maksimirajaksi on pantu 75
henkeä. Näin ollen asumisti-
heys Junnilassa on kesän lei-
reillä lähes hanteellinen.

Junnilan kesän tarkka ohjel-
ma löytyy tämän lehden takasi-
vulta.

— Keski-Porin pojat järjestivät
14.—15. 4. eräretken Etelä-Suomen
suurimpaan erämaahan Jaulin
metsäkämpälle. Retkellä oli 24
osanottajaa.

Kuva Hilka Bergendahl (vasemmalla) työskentelee haudausmaalla kolmatta, abiturientti Sinikka Wallin neljättä ja rouva Mirja Ahonen yhdeksättä kesäänsä. Haudausmaan kevätsiivous alkoi heti pääsiäisen jälkeen.

SATAVUOTISMUISTO LATTOMERELTÄ

Elämäntyö, jonka jäljet säilyvät

Pari vuotta sitten liitettiin Porin kaupunkiin Lattomerens kyläyhteisö, jonka tämän vuosisadan ensimmäisen puoliskon näkyvimpiin vaikuttajajaksiloihin kuului maanviljelijä Frans Anttila. Hänen syntymästään tuli viime vuoden helmikuun toisena päivänä kuluneeksi sata vuotta.

Frans Anttilan elämän merkkitapahtumien joukossa kiintyy tarkkailijan ja tutkijan huomio vuosisadan vaihteessa tapahtuneeseen hengelliseen heräämiseen. Tästä ei ole jäänyt jälkimainingeja tarkkaa kuvausta eikä muistitietokään sisällä siitä mainintoja. Anttila kertoo itse eräässä sanomalehtihaastattelussa lyhyesti löytäneensä yhteisen elämäntoverinsa kanssa tien rukouksen jatkuvaan harjoittamiseen ruutamia päiviä häntä jälkeen, jotka pidettiin

vuonna 1900. Saman vuoden syksyllä anteeksiantamuksen rauha tuli sydämeen, ja Anttilan mielessä heräsi voimakas halu ryhtyä tekemään työtä Jumalan valtakunnan hyväksi.

Innokas puuhamies

Frans Anttilan veli, filosofian maisteri Nestor Anttila, oli jo vuonna 1894 herättänyt keskustelun erityisen kokoushuoneen rakentamisesta Lattomerens kylään, jonka asukkaat lämpenivät ajatukselle niin, että 30. 9. 1900 pidettiin vastavalmistuneen rukoushuoneen juhlallinen vihkiäistilaisuus. Vihkimisen toimitti Nakkilan rovasti Kaarlo Oskari Kraft, jonka toimesta rakennuksesta huolehtimaan valittiin johtokunta. Sen kärkeä olivat opettaja Vihtori Pitkäsäari ja Frans Anttila, jotka

ka molemmat olivat mukana alusta lähtien. Anttilan isä Isak osallistui hankkeen yhteiseen hankkeeseen lukuisien lahjoitusten muodossa.

Kyläläisten keskuudessa opittiin Frans Anttilan nimeen yhdistämään myös monien yhteisten asioiden hoito. Taloudellisen elämän voimakas kehitys teki Anttilasta innokkaan puuhamiehen, jonka toimenpiteet niin myllyn, sahan kuin sähkökin hankkimisessa olivat ensiarvoisen tärkeitä. Melkoiseksi osaksi hänen ansiostaan kylään saatiin sähkövalo jo vuonna 1914. Vaurauden kasvun ilmentymänä myös Anttilan oman kotitalon menestys koitui niin isäntävään kuin heidän huolenpidostaan osallisiksi tulneiden useiden kasvattienkin iloksi.

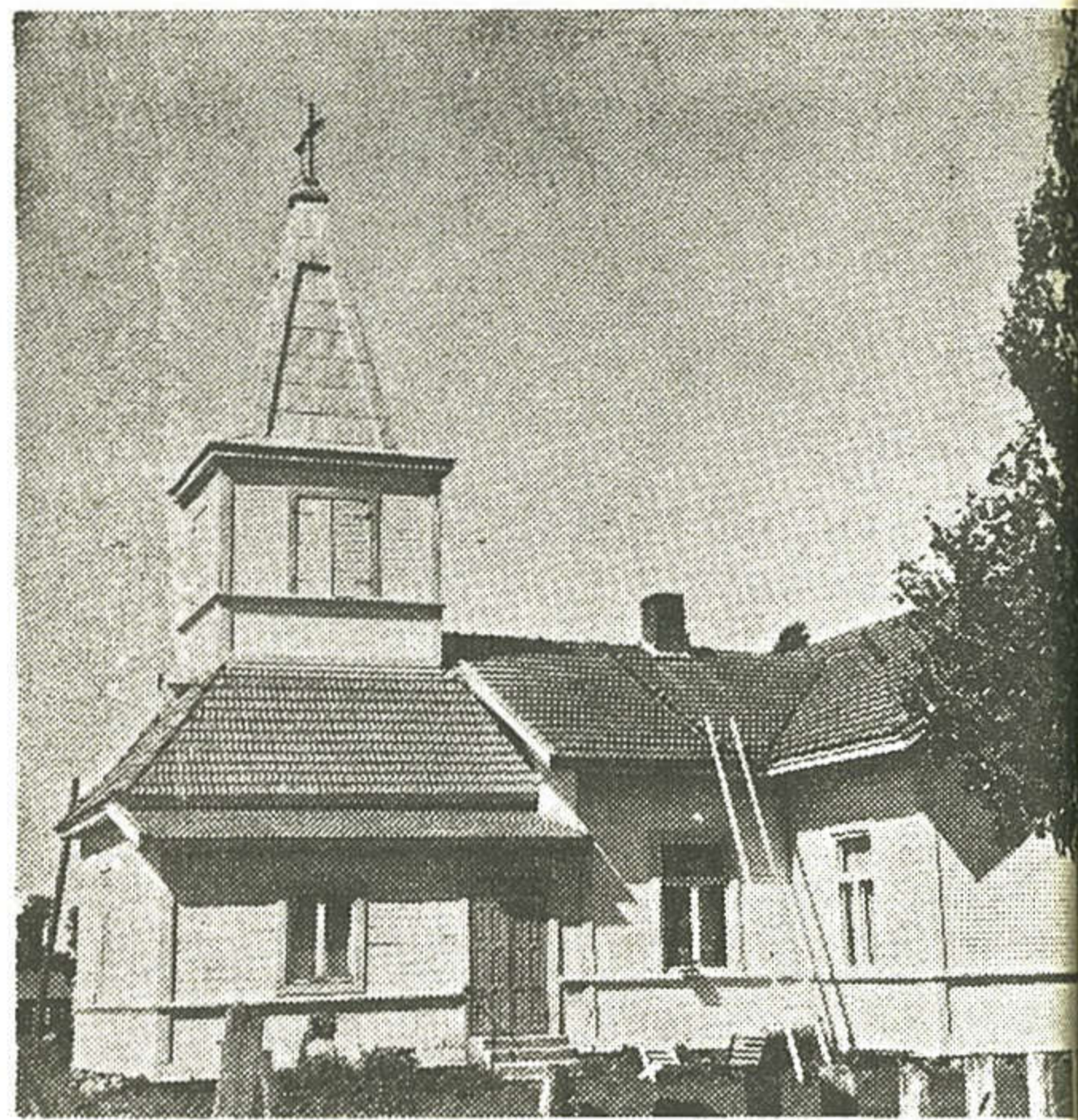
Tunnettu

maallikkopuhuja

Elämäntöiden laajeneminen ei kuitenkaan tapahtunut perustavaa laatua olleen hengellisen heräämisen kustannuksella. Päinvastoin vuosien myötä Anttilasta kehittyi laajalti tunnettu maallikkopuhuja. Hänen kristillisyyden käsityksensä noudatti lähinnä rukoilevaisliikkeen perinteitä, mutta avara toisenkin tyyppisen näkemyksen ymmärtämisen nalu oli hänelle tyyppillistä. Tätä ilmentävät esimerkiksi hänen suhtautumisensa kirkollisten kirjojen uudistuspyrintöihin, joitten seurauksena oli niin uuden virsikirjan kuin raamatunkäännöksenkin syntyminen. Anttila käytti monista muista uskonveljistään ja sisaristaan poiketen myös uusia kirkollisia kirjoja.

Harras lähetystyön ystävä

Nuoruusvuosien löytöihin kuului Frans Anttilan kohdalla myös lähetystyön tukeminen ja uutteruus lähetysasian eteenpäin viemiseksi. Hyvän ystävänsä Frans Hannulan kanssa hän puuhosi lähetysjuhlaa niin kotikylänsä kuin kotipitäjäänsä Nakkilankin. Hannula il-

Lattomerens kylään vuosisadan vaihteessa rakennettu rukoushuone, josta on suoritettujen laajennusten jälkeen kirkoksi noin kaksikymmentä vuotta sitten.

moitti yleensä tulostaan Anttilalle kehottaen tätä saapumaan Friitalan asemalle vastaan, jotta yhteisellä taipaleella saatiin keskustella uskon asioista. Hannula ei juuri muusta puhunutkaan. Hänen myötänsä Anttila tutustui myös Eetu Kilpeläiseen, jonka teoksesta "Elämän viittatie" tuli hänelle pian mielilukemista. Lähetyspiiriin vetäjänä Anttila niin ikään teki suuria arvoista työtä. Lähetysillat päätettiin aina polvirukouksella.

Nousevan polven kasvattaja

Yhteisten asioiden hoito ei Anttilan kohdalla rajoittunut vain omaan kylään ja pitäjään, jonka kunnan- ja kirkkovaltuutettuna hän oli vuosikymmenien ajan. Vuosien 1938 ja 1942 kirkolliskouksissa hän oli myös jäsenenä. Nousevan polven kasvattaminen oli sekin hänen sydäntään lähellä paitsi jo mainittujen kasvattien vuoksi myös siksi, että Anttila oli Eurajoen kristillisen kansanopiston perustajajäsen ja ser johtokunnassa miltei kuolemaansa saakka.

Aivan erityisen huolenpidon kohteena Anttilalla oli kuitenkin kotikylän rukoushuone, jonka laajennuspuuhien suunnittelijana ra-

kennusmestarina ja joskus miensa päivinä jopa rakennuksenäkin hän työskenteli taasti. Hänen harrastuksensa rajoittunut vain rakennushuolehtimiseen, vaan hän parastaan myös rakennuskäyttötarkoitusta ajatellen mielessä hän toimi niin harmonisoittajana kuin kuoronjohtajana ja tarvittaessa luonnollisesti puhujana. Kohokohta niin Lattomerens kylällä kuin myös Anttilan pitkäaikaiselle toiminnalle rukoushuoneyhdistyksen puolesta oli mainitun huoneiston koki vihkiminen, joka tapahtui 29. 8. 1954. Toimituksen arkkipiispa Ilmari Salomies pappien avustamana, ja seurakunnan jälkeen pidettiin juhlanpalvelus, jossa saarnasi asessori Eino Kolari.

Diakonissalaitoksen tukija

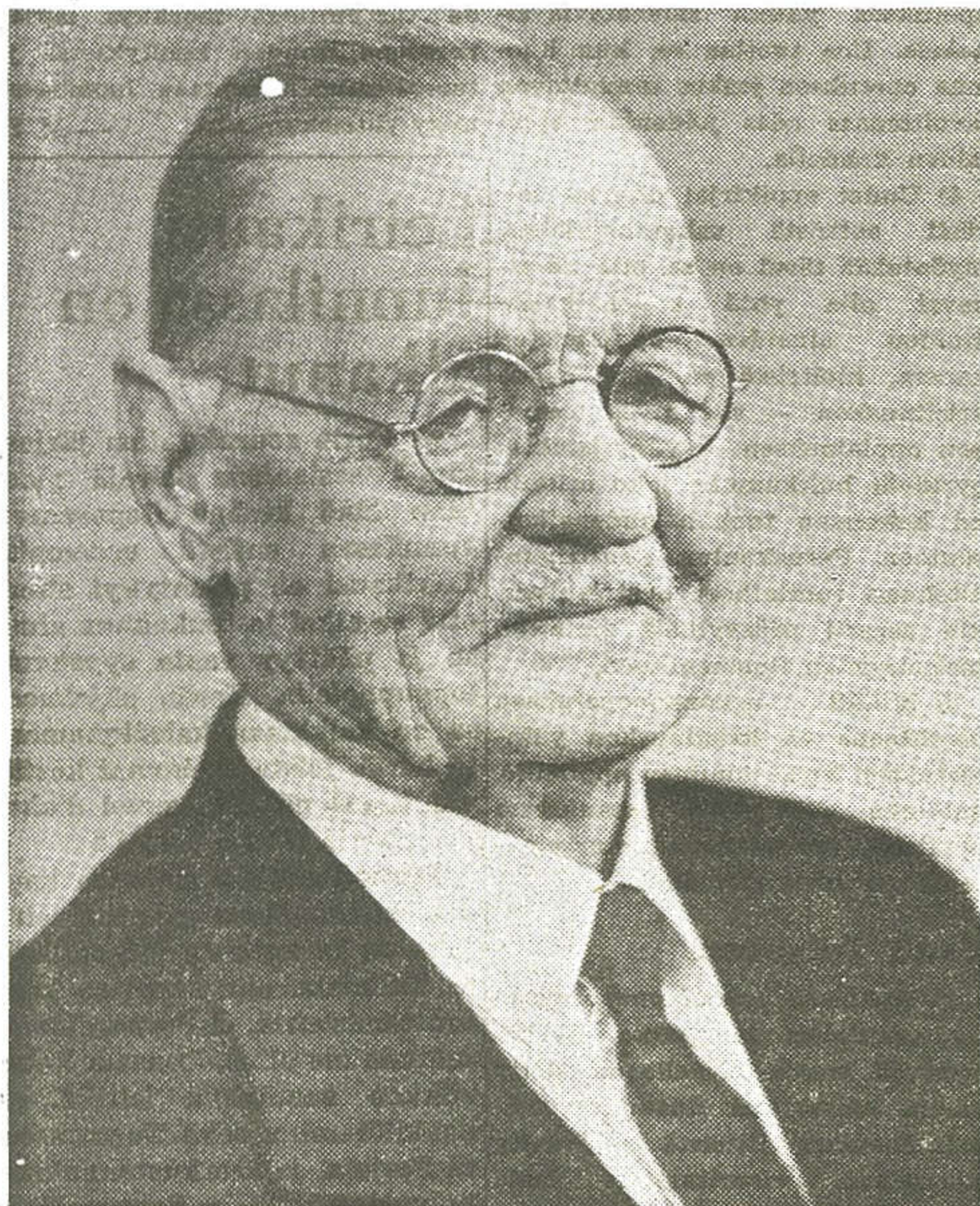
Frans Anttilan viimeisten vuosien toiminnalle oli teenomaista monien taloudellista tukea tarvitsevien laitosten taminen. Aivan erityisellä tällä hänen huolenpitoonsa kohteena jo mainitun Eurajoen kristillisen kansanopiston ohella myös diakonissalaitos, jonka tukijajoukossa hän oli kirkkimiehenä karttuessa ja voimien vähentyessä Anttilan mieli alkoi kaivata lepään, jonne hänen ensimmäisen vaimonsa oli siirtynyt jo vuonna 1935. Toisen aviopuolison kuoleman jälkeen hän ei ollut enää ollut eläkölä miehele kas koettelemus, mutta hän kuitenkin nähdä vielä 90-vuotia syntymäpäivänsä. Merkkivä syyskesällä voimat alkoivat nähtäen osoittaa lopullisia heikentymisen merkkejä ja elokuun 10. päivänä 1962 hän nukkui rauhallisesti kuolon uneen. Laajamittainen elämäntyö päättyi, elämäntyö, jonka jäljet ovat vieläkin nähtävissä. Veijo Järvinen

— Ruotsalaisen kieliryhmän kuuluvia on Porissa yhteensä 400 henkeä. Kirkkosanomien vätnumerossa heitä kerrottiin van suunnilleen 250, mikä on kuitenkin vasta Keski-Porin alue asuvien ruotsinkielisten lukumäärä.

RIPPIKOULULEIRI

1.—17. 6. Siikaisten Myllykummussa. Suomen ev.lut. nuorisjärjestämällä järjestettävällä on vielä vapailla paikoilla erityisesti pojille. Leirin hinta on 110 mk. Ilmoittautuminen 20. 5. mennessä pastori Markku Sumialalle, puh. 18 339.

Jorma Pakkanen

Maanviljelijä Frans Anttila.

KIRKKOJA, KUKKIA JA KONEPISTOOLEITA

Poimintoja porilaisten Israelin matkalta 17.—25.2

Israel on yllätyksen ja vastakohtien maa. Sen sai porilaisryhmä kokea heti Pyhästä maahan saavuttua. Tel Avivin tai oikeammin Lyddan lentokentän vastaanottohallissa tervehti meitä lintujen sirkus, ja ilma oli ulkona yhtä lämmin kuin meillä hellepäivinä. Edellisenä päivänä oli Tel Avivissa ollut 30° C. Lämmintä ja aurinkoista oli Jerusalemissakin koko aamupäivän, mutta ilta-illalla ollessamme vanhan kaupungin kierroksella alkoi puhalttaa kylmä tuuli, joka tuntui menevän luhin ja ytimiin asti.

Jerusalemissa asuimme arabien omistamassa Palace-hotellissa Öljymäellä, josta oli ihastuttava näköala yli Kidronin laakson muurien ympäröimään vanhaan kaupunkiin. Tosin hotellin nimi ei tainnut vastata eurooppalaisen käsitystä palatsista ja arabien tavat esimerkiksi siisteyteen nähden olivat toiset kuin meidän. Mutta Jerusalemi on joka tapauksessa Jerusalemi. Sen ahtaat basaarit,

innokkaat kaupustelijat, kirkot, moskeijat ja koko itämainen elämä jäivät lähtemättömästi mieleemme. Onhan tuo kaupunki Daavidin, Salomon, profeettojen ja Jeesuksenkin kaupunki, jonne jatkuvasti tulevat juutalaiset, kristityt ja muhamettilaiset pyhiinvaellukselleen, juutalaiset Valitusmuurille, muhamettilaiset Kalliomoskeijaan ja kristityt Pyhän Haudan kirkkoon. Tosin me tunsimme monien muiden luterilaisten kristittyjen tavoin Gordonin Golgatan vierellä olevan Puutarha-haudan itsellemme läheisemmäksi kuin sekavasti rakennettun ja jatkuvasti korjauksen alaisen Pyhän Haudan kirkon.

Maanantain retki Beethleemiin, Hebronin, Kuolleelle Merelle ja Jerikoon muodosti erään kohokohdan matkallamme. Beethlehemissä seurasimme ortodoksisten pappien suorittamaa liturgiaa Jeesuksen syntymäseimen äärellä ja Hebronissa katselimme, tosin vain ulkoapäin, sitä moskeijaa, joka on rakennettu Aabrahamin, Iisa-

kin ja Jaakobin sekä heidän vaimojensa hautojen päälle, tosin sanoen Makpelin luolan yläpuolelle. Käynti savenväljän huoneessa siirsi meidät ajatuksissa satojen ja tuhansien vuosien päähän. Mutta viereisen talon katolla seisovat sotilaat konepistoolineen palauttivat meidät taas nopeasti takaisin nykyhetkeen. Hebronhan on lähes täysin arabien asuttama kaupunki ja eräs Israelin miehittämien alueiden levottomuuskeskuksia. Kuolleessa Meressä uinti kuului luonnollisesti tämänkin turistiryhmän "pakollisiin kuvioihin". Kuolleen Meren vesi sisältää muuten noin 25 % erilaisia suoloja ja sitä käytetään myös ihosairauksien hoitamiseen. Ilmasto on näillä seuduilla erittäin terveellistä varsinkin astmaattisia ja reumaattisia sairauksia poteville ihmisille. Kuolleen Meren rannalla olimme maailman syvimmissä kohdassa, lähes 400 metriä merenpinnan alapuolella. Käynti tuhansien vuosien takaisen Jerikon rauniokummulla ja nyky-

sen Jerikon palmukaupungissa ei myöskään hevilla lähtenemielistä.

Loppuviikon vietimme Galilean kunnalla ja Gennesaretin rannoilla. Kevät ei ollut vielä parhaimmillaan, mutta punavuokot alkoivat jo kukkia vihreillä rinteillä. Tiberiaan Hartman-hotellista käsin kävimme luonnollisesti Jeesuksen elämään liittyvissä paikoissa kuten Nasaretissa ja Kapernaumissa, joista jälkimmäisessä ihmettelimme Jeesuksen kotisynagoogan ja Simon Pietarin talon esiinrakennettuja raunioita. Käynti Golanin kukkuloilla ja Libanonin rajalla toi meidät taas keskelle Lähi-idän kriisiä, ja Haifa antoi kuvan ahkerasta ja yritteliästä kansasta.

Ihannematkojen järjestämä viikon vierailu tuntui meistä kaikista aivan liian lyhyeltä. Eräistä hankaluuksista huolimatta siitä tuli joka tapauksessa ihannematka, jollaiselle haluaisimme taas uudelleen lähteä. Pyhä maa teki Pyhän Kirjan meille entistä elävämmäksi.

Työpiisteohjaaja Harri Palmu (keskellä) pitää kerhoa Presidentinpuistokatu 30:ssä. Kuvassa kerholaiset Pekka Lindholm, Tapio Termonen, Mauri Rauhala ja Timo Wrang ovat keskittyneet jääkiekkoturnaukseen.

Seurakuntien . . . Jatkoa etusivulta

Kerhonohjaaja on neuvova "iso veli"

Kuka tahansa kolmesta kerhonohjaajilla on vastuullaan vuotta täyttänyt nuori voi ryh- yhden kerhon pito viikoittain il- län rahapalkkiota.

Tyttö- ja poikakerhoihin voi- va tulla kaikki 7—14 -vuotiaat lapset. Myös ohjaajia seurakun- tien varhaisnuorisotyöhön tar- vitaan jatkuvasti lisää. Ehkä sinunkin paikkasi on ohjaajana kerhotyössä! "Eloa on paljon, mutta työmiehiä vähän. Rukoil- kaa siis elon Herraa, että hän lähettäisi työmiehiä elonkor- juuseensa."

Koulutuksen alkuvaiheessa kerhonohjaajiksi aikoville nuorille järjestetään niin sanottu ABC-kurssi. Tämän alkeiskurssin jälkeen ovat vuorossa pe- us-, jatko- ja erilaiset erityis- kurssit, jotka kestävät 2—3 viikkoa.

Työpiisteohjaajakursseille voivat osallistua rippikoulun käyneet tytöt ja pojat. Työpi- steohjaajien tehtävänä on pitää kahintään kahta kerhoa viikos- sa, ja he saavat työstään myös korvauksen, 5—7,50 markkaa kerholta. Varsinaisilla

vuotta kerhopoikana, ja kun tuli tilaisuus osallistua kerhonohjaa- jan peruskurssille, niin hän ilmoit- tautui mukaan. Farasta kerhotoi- minnassa hänen mielestään on se, että saa puuhata poikien kanssa kaikenlaista. Siitä saa itsekin voi- maa ja piristystä.

Kerhonohjaajan rooli on neu- vovana isona veljenä toimimista, sanoo Harri. Hän pyrkii kerhois- saan selvittämään pojille sellaisia uskonasioita, jotka ovat jääneet heille jossain vaiheessa epäselvik- si, ja yrittää omalla osaltaan an- taa vastauksia tavallisen pojan mielessä syntyviin kysymyksiin.

Toisinaan kerhoissa saattaa olla sellaisia poikia, jotka pitävät tur- haan "mesoa", ja heihin on vaikea saada kontaktia. Se onkin Harrin mielestä ikävin puoli kerhojen pi- dossa.

Jyrki Lampinen on pian 16-vuotias ja käy Teknillistä am- mattikoulua. Hän toimii toista vuottaan työpiisteohjaajana Koivu- van joka hetki huomaisikaan, to- lan korttelikoululla ja Säästäjän- teä hän. Pertti Laakkonen

Keskiyön liturgia vappuna Reposaareissa

— Vappuna puhutaan paljon topalkintoa . . ." Insinööri Väinö Raita- k a r i nuorten aikuisten piiristä selosti:

— Tavallisesti vappua on seurakunnassa vietetty lähetys- lounaalla. Tänä vuonna järjes- tettiin torilla tempaus, jonka aikana jaettiin kutsuja Junni- lassa järjestettyyn vappujuh- laan. Torilla myytiin vappuun liittyviä tavaroita, hengellistä kirjallisuutta, taiwanilaisia hat- tuja ym. lähetystyön hyväksi.

Torilta oli kuljetus Junni- laan, johon Keski-Porin nuoret olivat järjestäneet vapun vas- taanottajaiset. Osa nuorista os- ti osaa samanaikaisesti järjes- tettyyn vappuretreatiin.

Nuorisonohjaaja Helena Rosenblad, joka oli järjes- tämässä vappujuhlaa ja retre- atia totesi niiden perustuneen nuorten oma-aloitteisuuteen.

— Nuoret kertoivat henkilö- kohtaisen uskonsa merkitykses- tä, järjestivät yhteislauluja ja leikkejä. Mielestäni kohokohta oli yöllinen ehtoollisella käynti. Joutuimme kulkemaan kirk- koon tanssipaikan ohi, mutta päämäärämme oli silti toinen, jatkoi Helena.

S. N.

Kerhonohjaaja Jari Ketonen.

"Syvämmellisestä ter- vetulua Lapualle"

Näin ovat nuoria kutsuneet Lapuan seurakunta, Nuorten keskus ja Kirkon nuorisotyön keskus. Kutsun kuulleita ja sitä noudattavia tulee olemaan pal- jon — kyselevää, suuntaa etsi- vää ja Sanasta voimaa löytävää Jumalan nuorta kansaa.

Miksi nyt sitten suunnistau- dutaan Lapualle? Seurakuntien kevätkauden nuorisotoiminnan kokoavana päätöstapahtumana pidetään siellä 25. — 27. 5. Kir- kon nuorisopäivät, joiden tun- nuksena on "Sanasta tietä ky- sy". Vastaaville päville on ko- koontunut aikaisemmin jo nel- senkymmentä kertaa. Tällä ker- taan ohjelmaan sisältyy muun muassa koko ajan toimiva Raa- mattu-seminaari, jossa 120 nuorta ahertaa Raamatun pa- rissa. Yhteisiä tilaisuuksia ovat nuorisokonsertit, seurakunta ja ra- mattuutunnit sekä niin sanottu Lapua-messu, joka on päivän varten sävelletty nuorisomessu. Päivillä pysytähän virkeinä aamusta iltahan!

Porin seurakuntien nuoriso- keskus järjestää yhteisen ret- ken Kirkon nuorisopäiville. Lähtö on perjantaina 25. 5. kel- lo 16 Mikonkatu 8:sta ja paluu sunnuntaina noin kello 17. Il- moittautumiset 15. 5. mennessä nuorisokeskukseen, puh. 12 702. Retki on tarkoitettu yli 13-vuo- tiaille nuorille. Tarkempia tieto- ja maksuista ym. antavat nuori- sokeskus ja seurakuntien nuori- sotyöntekijät.

Porilaiset tytöt menestyivät henkisissä kil- pailuissa

Valtakunnallisia tyttöjen pää- siäispäiviä vietettiin 21.—23. 4. Kokkolassa. Porista päville osal- listui 55 tyttöä johtajineen.

Pääsiäispäivien ohjelmassa oli lukuisia eri kilpailuja, joissa pori- laiset tytöt menestyivät erinoma- sesti. Seurakuntien välisessä ra- mattuutietokilpailussa, jonka aihee- na oli Luukkaan evankeliumi, sa- vat ensimmäisen sijan Porin Tel- jän joukkueeseen kuuluneet Satu Rajala, Seija Rajala ja Selja Ne- valainen. Henkilökohtaisen ra- mattuutietokilpailun voitti kerhon- ohjaajien sarjassa Seija Rajala, 13—14-vuotiaiden sarjassa Satu Rajala sijoittui kolmanneksi.

Pihlavan seurakunnan lauluryh- mä sai toisen palkinnon laulukil- pailussa. Ryhmään kuuluivat Päi- vi Kivekäs, Pirjo Kudjoi, Tarja Kuusinen, Marjukka Latva, Tiina Lepistö, Pirjo Lindfors, Taina Mä- kinen ja Eeva Rosnell. Säestyk- sestä huolehtivat Miia Jämiä ja Taija Ukkonen (nokkahuilu) sekä Ulla Kormanen (viulu). Musiikki- kilpailussa Pihlavan tyttöjen nok- kahuiluryhmä vei jälleen voiton. Telemänyn menuetin soittivat Anita Anttila, Miia Jämiä, Anne Rantala ja Taija Ukkonen. Pihla- valaiset sijoittuivat myös näyte- mäkilpailussa ensimmäisiksi. Näy- telmän aiheena oli "Rikas ja köy- hä kohtaavat toisensa", ja sen esittivät Miia Jämiä, Päivi Kive- käs, Marjukka Latva ja Taina Mä- kinen.

Siisteys- ja käytöskilpailussa eri seurakuntien joukkueet olivat niin tasaväkisiä, että voittaja piti rat- kaista arpomalla. Ja palkinnon sai Länsi-Pori!

